

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

34 An semper ignorantia circa qualitates materiæ intrinsecas, operationem reddat invalidam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

corrui etiam accessorium ; Cum hoc eius naturam sequatur, *reg. accessorium: de reg. iuris in 6.*

- 12 Quarto ; Cum quis ad gemmam emendam mouetur à virtute aliqua, quam in illa putat esse, ad certum morbum sanandum ; Tunc causam finalem cum emptio- nis materiâ coincidere ; Virtus enim, & qualitas illa, quæ ad gemmam emen-

dam mouet, vt causa finalis, eo quod emptio ad talem virtutem obtinendam ordinetur ; pertinet etiam ad emptio- nis materiâ, cum ex illâ, valor gemmæ intrinsecus, qui est emptio- nis materia, desumatur. Quare, si circa talem virtutem contingat error, emptio ex defectu voluntarij erit inualida, quia error, erit circa emptio- nis substantialia.

QV AESTIO XXXIV.

An semper, Ignorantia circa qualitates materiæ intrinsecas, operationem reddat inualidam.

C A S V S.

- 1 **T**ITIVS, Ordinis Carthusianorum difficultates ignorans, & præcipuè, quod ibi carnes unquam comederentur, vouit eius Religionis ingressum. Verum, cum postea de eorum regula certior esset factus, ingredi amplius noluit ; & quæsiuit ; Vtrum Votum, ex tali Ignorantiâ emissum, fuerit validum.

SUMMARIVM.

3 In Voto difficultates notabiles ignorate, illud reddere videntur nullum. 6 Aliud est, difficultates ignorare ; aliud, circa illas errare. 7 Ignorantia, difficultates ignoratas non excludit, error excludit. 8 Votum Religionis, etiam difficultatibus ignoratis, tenet. 9 Ignorantia difficultatum, voluntatem vouendi absolutam non impedit. 10 Ad Voti valorem, cognitio confusa rei promissa sufficit. 11 Cur cognitio distincta non requiratur.	12 Non obstat, quod Ignorantia sit antecedens. 13 Cur ignorantia vitiorum Rei emenda, emptio- nem irritet. 14 Qua Ignorantia, causet inuoluntarium. 15 Obligationem impediens, si illi superueniat, eam tollit. 16 Eleemosyna, facta etiam cum Ignorantia antecedente, aliquando est valida.

RATIONES DVBITANDI.

Quamuis error circa qualitates, obiectio materiali operationis intrinsecas, illam reddat inualidam, vt con-

constat ex dictis ; Superest tamen adhuc difficultas , an hoc idem præstet etiam ignorantia . Sic enim , haberi poterit optima regula ad cognoscendum ; An plurima Vota obligent , vel non obligent ; Et quæ ratio voluntarii , ad eorum valorem requiratur , ac sufficiat .

3 Titii ergo votum videtur fuisse inuoluntarium . Ita *Molina tom. 2. d. 272. Nau. c. 18. sum. num. 7. in fine. Henriq. lib. 11. de matr. c. 14. Siluest. v. Votum. 2. quæst. 17. in fine.*

4 Primò ; Quia vitium notabile rei emendæ , ignoratum , reddit irritam emptionem ; Ergo etiam difficultates notabiles in re per Votum promissa , ignorata , reddent irritum Votum ; Non minus enim ignorantia vitij rei emendæ , reddit illius emptionem inuoluntariam , quam ignorantia difficultatum , inuoluntarium reddat Votum .

5 Secundò ; quia error notabilis circa rem , per Votum , promissam , reddit Votum simpliciter inuoluntarium , ac irritum . Ergo etiam ignorantia notabilis circa difficultates rei , per Votum , promissæ , reddet Votum simpliciter inuoluntarium , ac irritum ; Non minus enim ignorantia antecedens , causat inuoluntarium , quam error ; si ergo error notabilis circa aliquid pertinens ad materiam Voti , illud reddit inuoluntarium , ac irritum , etiam ignorantia notabilis circa difficultates rei per Votum promissæ , Votum reddet inuoluntarium , ac irritum . Nam etiam difficultates , ad Voti materiam pertinent .

NOTABILIA.

6 Aduertendum est primò ; cum quis rem aliquam confusè cognoscit , sine circumstantijs ; dupliciter illam sine

circumstantijs posse cognoscere ; primò præcisiuè ; hoc est , præscindendo ab ipsis circumstantijs , & illas non cognoscendo ; & hoc fit per ignorantiam , quatenus ipsæ circumstantiæ non cognoscuntur , nec penetrantur . Secundò negatiuè ; hoc est , illas à re cognita excludendo ; & hoc fit per errorem ; Quatenus circumstantiæ illæ , positiuè iudicantur , in re cognita non esse . Sic potest quis officium aliquod ita confusè apprehendere , vt eius difficultates non penetret , nec aduertat ; & tunc dicitur illas ignorare , & ab eis præscindere , quia illas non cognoscit ; Aliquando verò , potest officium illud ita confusè apprehendere , vt simul habeat iudicium falsum in intellectu ; quo iudicet , in officio illo , non esse difficultates ; & tunc circa illas errare dicitur , & illas à re cognita excludere , quia iudicat illas , in re , non esse .

Aduertendum est secundò ; Hanc esse 7 differentiam , inter ignorantiam , & errorem ; quod ignorantia , circumstantias ignoratas non excludit , error verò illas excludit ; hinc autem fit , vt qui confusè rem aliquam cognoscens , eius circumstantijs non penetratis , eam vouet , ac promittit , censeatur eam velle absolute , circumstantias ignoratas non excludendo , sed ab eis præscindendo ; ideoque illas tanquam inseparabiliter connexas cum re volitâ , implicite , ac virtualiter volendo ; Qui enim absolute vult aliquid , censeatur simul virtualiter , ac implicite velle , quidquid est cum illo inseparabiliter connexum . Qui verò rem confusè cognoscens , habet simul cognitionem erroneam circa aliquam eius circumstantiam , putans , illam non esse in re , censeatur ,

setur, rem illam velle solum, vt spoliata tali circumstantia, & consequenter illam velle, non absolutè, sed solum conditionatè, posito; quod tali circumstantiâ careat; hinc autem fit, vt talis circumstantia sit omnino inuoluntaria. His positis,

RESOLVTIO.

8 AD Casum responderetur; Votum fuisse validum; ideoque Titium teneri ad Religionis ingressum. *Suar. tom. 2. de relig. lib. 4. de Voto c. vlt. num. 7. Valent. 2. d. 5. quest. 20. pun. 4. in fine. Sanch. lib. 10. matr. d. 9. num. 14. & lib. 4. sum. c. 2. num. 10. Caiet. 2. 2. quest. 89. art. 3. Sotus lib. 7. de iust. quest. 2. ar. 1. ad 3. & alii communiter.*

9 Primò; Quia ignorantia difficultatum non impediuit, quin Titius ad ingressum Ordinis Carthusianorum, simpliciter & absolutè obligare se voluerit; Ergo neque impediuit, quin virtualiter, & implicite ad illas se obligare voluerit; Qui enim absolutè vult aliquid, eo ipso, virtualiter, ac implicite simul vult, quidquid est cum illo necessario connexum; & ideo, qui vult ludum, eo ipso, virtualiter, ac implicite, vult omissionem Sacri, studij, & omnium aliarum actionum cum ludo impossibilem, quia istarum omnium actionum omisio, est inseparabiliter connexa cum ludo. Cum ergo difficultates Ordinis Carthusianorum, sint cum illo inseparabiliter connexæ, eo ipso, quod Titius, ad Ordinem obligare se voluit, virtualiter etiam ac implicite obligare se voluit, ad illas, quamuis eas ignorauerit; Per ignorantiam enim, illas non exclusit, sicut exclusisset per errorem, si putasset; V. G. ibi comedi carnes; ibi non esse silen-

tium &c. Eo autem ipso, quod eas non exclusit, implicite voluit, volendo Ordinem, cum quo erant inseparabiliter connexæ.

Secundò; Quia ad valorem Voti, eiusque obligationem contrahendam, satis est cognitio confusa rei, quæ per Votum promittitur; satis enim est, habere intentionem faciendi id, quod faciunt alij; dum simile Votum emittunt; ad hoc autem sufficit cognitio confusissima rei, quæ per Votum promittitur, & ipsius, promissionis. Sicut ergo; quia ad Sacramenti valorem, sufficit intentio confusa faciendi id, quod facit Ecclesia, sufficit etiam cognitio confusissima eiusdem Sacramenti; Ita, ad valorem Voti, cum sufficiat intentio faciendi id, quod alij faciunt, dum simile Votum emittunt, sufficit etiam, cognitio confusissima rei, per Votum promissæ, quamuis non distinguat, nec penetret difficultates, quæ in re promissâ continentur.

Tertiò; Quia si ad Voti valorem requireretur cognitio distincta omnium difficultatum, vel circumstantiarum, quæ sunt in re per Votum promissâ; nullum fere daretur Votum, quod esset validum; & in rebus humanis, nullus contractus esset firmus. Nunquam enim, aut fere nunquam, datur in vouentibus cognitio rei per Votum promissæ, adeo clara, & distincta, vt omnes rei circumstantias, ac difficultates, quæ voluntatem retrahere possunt à vouendo, repræsentet. Si ergo ad Voti valorem, requireretur cognitio distincta rei per Votum promissæ, aut ipsius promissionis, nunquam, aut fere nunquam, Votum esset validum.

Neque

12 Neque obstat, quod, si quis talem difficultatem cognouisset, non vouisset. Nam primò voluntas ista non datur de facto; sed daretur, si daretur cognitio difficultatis; voluntas autem, quæ de facto non datur, sed solùm daretur, nihil de facto operatur, sed solùm operaretur; ideoque non impedit, ne res per Votum promissa, sit simpliciter & absolute promissa, independenter à difficultatibus non præuisis, quæ à Voto retraxissent; Secundò Sicut ex eo, quod certò constat, quod si Testator sciuisset, Titium esse furem, ei legatum non reliquisset, non rectè colligitur, quod illud de facto ei absolute non reliquerit, vel quod de facto non habuerit animum illud ei relinquendi; ita ex eo, quod, si quis cognouisset difficultates, non vouisset, non rectè colligitur, quod de facto absolute, & independenter ab ipsis difficultatibus, non vouerit.

OBJECTIONVM SOLVTIO.

13 AD rationes autem in contrarium respondetur; Ad primam; Ignorantiam vitiorum rei emendæ, reddere emptionem inuoluntariam, ac irritam; primò; quia illa, non est propriè ignorantia, sed error; Dum enim quis emit equum infirmum, eius infirmitatem ignorans, putat, esse sanum, alias non emerit; Error autem antecedens, causat inuoluntarium, quia facit, vt emptor velit emere equum sanum, siue non habentem infirmitatem, & consequenter habeat voluntatem illum emendi solùm conditionatè, & posito, quod non sit infirmus. Secundò; Quia, qui emit equum,

R. P. Beati Lib. I.

emit illum, vt vtilem ad vsum, ad quem emitur; Non est autem utilis, si sit infirmus; Ergo non habet voluntatem illum emendi absolute, sed solùm conditionatè, & posito, quod sit sanus. Cum autem quis absolute vouet aliquid, eius difficultates ignorans, rem illam promittit absolute, & independenter à difficultatibus ignoratis, cum, ignorantia, illas non excludat, sicut excludit error; ideoque censetur, illas etiam virtualiter, & implicite velle, tanquam cum re promissa, inseparabiliter connexas; hinc ergo fit, vt, quamuis rei vitia ignorata, reddant emptionem inuoluntariam, ac irritam, difficultates ignoratæ, Votum non reddant inuoluntarium, nec irritum.

Ad secundam, respondetur; Ignorantiam totalem rei, causare inuoluntarium, sicuti causat error, quia est causa, cur de facto fiat aliquid, quod alias non fieret; Dum enim quis, ignorans, esse diem ieiunij carnes comedit, ignorantia est causa, cur carnes comedat, quas alias non comederet, si sciret, esse diem ieiunij; ideoque illa carnum comestio est illi inuoluntaria. At ignorantia alicuius circumstantiæ rei, orta ex confusione cognitionis, quam quis habet de re, quam vult vel promittit, non propriè causat inuoluntarium; sicut enim confusam rei cognitionem non excludit, ita neque excludit eius volitionem. Ignorantia autem difficultatum rei per Votum promissæ, est ignorantia solùm secundi generis, non excludens rei cognitionem, sed solùm cognitionem distinctam; ideoque non reddit Votum inuoluntarium, nec tollit eius obligationem.

Bb COROL.

COROLLARIA.

15 **C**olligitur ex dictis primo; *Sanctum Thomam, dum, in 4 d. 38. qu. 1. art. 3. quæstione. 1. ad primum dicit; id, quod impediret Voti emissionem, si præfens esset eo tempore, quo vouetur; Voto emisso superueniens, eius obligationem auferre. Intelligendum esse de eo impedimento, quod impediret, ne obligatio confurgeret ex Voto, dum fit; Morbus enim, qui impediret, ne Votum ieiunij obligaret, dum fit; si Voto superueniat, eius obligationem auferit. At difficultas, quæ præuisa, impediret solum, ne Votum emitteretur sed non eius obligationem, posito quod fieret; si Voto iam facto superueniat, eius obligationem non auferit. Non maiorem enim vim habet obligationem tollendi, dum Voto superuenit, quàm illam impediendi, ne conturgat, dum Votum emittitur Sanchez lib. 10. matr. d. 9. num. 14. & lib. 4. sum. cap. 2. num. 10.*

16 **S**ecundò; Dum quis odio maximo ha-

bens fures, facit eleemosynam pauperi, quem ignorat, esse furem; Eleemosynam illam, esse voluntariam, ac validam; Quamuis enim eleemosynam largiens, tempore, quo illam largitur furi, virtute odij, quo tunc est affectus erga fures, nullum eis bonum impertiri velit, & recusaret si nosset; actu tamen, & absolute, nulla conditione appositâ, dare vult eleemosynam illi pauperi, quem ignorat esse furem. Neque hunc esse furem obstat, quin includatur in voluntate illa dandi eleemosynam; cum vere sit pauper; Hic enim euentus, non censetur exceptus ab illâ voluntate, ob tacitam conditionem, quod largiens eleemosynam, si nouisset, illum esse furem, excepisset, & dare nolisset; nisi expresse, tempore dandi eleemosynam, excepisset, & positiuè voluerit, illam dare solum sub conditione, quod non esset fur; quia hæc tacita conditio, non abstulit voluntatem absolutam dandi eleemosynam petenti. Hoc autem sufficit, vt eleemosyna sit simpliciter voluntaria, ac valida.

QVAE-